

חוקרת מלמד • קריאה והבנה • עולים (עברית בניקוד + מילון)

יד מושטת: התנדבות שמתאימה לי 🙌

מה ההתנדבות נותנת דווקא לך, אמן שנבנה לאט, חמש שאלות לפני שנרשמים, והאם נכון לחייב התנדבות – צוללים בשלבים: מתחילים על פני המים ויורדים לעומק.

תאריך:

כיתה:

שם:

טקסט ושאלות

- 9 הטקסט: לפני שנרשמים להתנדבות
- 10 חלק א' – שחיה על פני השטח
- 11 חלק ב' – צלילה
- 13 חלק ג' – מעמקים
- 15 בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה
- 2 מפתח תשובות למורה

כלים לקריאה

- 5 דף האסטרטגיות
- 6 מפת הצלילה
- 7 סימניות לגזירה
- 8 כרטיסי מילים לקיפול

איה משתמשים?

א. מתחילים בדף האסטרטגיות ובמפת הצלילה. ב. קוראים את הטקסט ועוזרים בתחנת העצירה. ג. עונים על השאלות לפי העומק: פני המים, צלילה והמעמקים. ד. מסיימים בבדיקה עצמית ובכרטיס יציאה.

עולים

עובד גם בשחורלבן

ניסוח לבנים ולבנות

להדפסה

מהדורה למורה

מהדורה למורה - מערך ומפתח תשובות

מהדורה למורה - עולים. כאן מרוכז כל מה שצריך לפני השיעור: מטרות, מערך ל-45 דקות, גרסה קצרה, חיבור למודלים של חוסן, טיפים ומפתח תשובות. אפשר להסיר את הדפים האלה לפני צילום החוברת לתלמידים.

מטרות השיעור

- לאתר מידע גלוי בטקסט ובטבלה, ולהסיק ממנו מהי התנדבות ומה היא נותנת למתנדבים ולמתנדבות עצמם.
- לעקוב אחרי דמות שמשתנה (נדב) ולזהות את מבנה הטיעון: טענה, נימוקים, טענת נגד, הפרכה ומחברים לוגיים.
- לבחור התנדבות מתאימה בעזרת חמש שאלות, ולנסח עמדה מנומקת בשאלה אם נכון לחייב התנדבות, תוך חיבור למודלי החוסן.

גרסה קצרה - 10 דקות

קוראים יחד את הפסקאות 4-5 בסיפור על נדב ורקס (השאלה של אמא ושבווע 9) ושואלים: מה בנה את האמון? אחר כך מציגים את המשפט 'כן לחובה, לא לדיקטט', וכל תלמיד ותלמידה כותבים נימוק אחד בעד או נגד חובת התנדבות.

שאלת פתיחה לכיתה

האם יצא לכם פעם לעזור למישהו בלי שביקשו מכם ובלי לקבל שום דבר בחזרה? מה הרגשתם אחר כך, ומה בכל זאת קיבלתם?

חוסן ובתינה: גש"ר מאח"ד • עש"ן ד"ק • מעש"ה

מעש"ה מופיע בסיפור של נדב: מחויבות ('אני כאן איתך', כשנדב מגיע כל שבוע), עידוד לפעולה (משימה קטנה עכשיו, כמו חמש דקות של הקראה), שאלות שמפעילות חשיבה (מה עוזר לך? מה אפשר לנסות?) והבניית רצף (מה קרה, מה עכשיו ומה הלאה). כך עוזרים למי שמתקשה, אדם או חיה. ההתנדבות מזינה את ערוצי 'אמונה וערכים' ו'חברה' בגש"ר מאח"ד, כי היא נותנת תחושת משמעות ושייכות. כשמתנדב/ת מתאכזב/ת או מתלבט/ת אם לוותר, אפשר להיעזר בעש"ן ד"ק: עצור, שרירים (לכווץ אגרופים ולשחרר לאט), נשימה (נשימה איטית פנימה ונשיפה ארוכה), דיבור עצמי (משפט מחזק) וקדימה (בחרים צעד קטן אחד וממשיכים). מישהו לידכם (או אתם) מרגיש/ה שההתנדבות קשה מדי, כמו נדב מול הכלוב של רקס? מעש"ה: מ - מחויבות ("אני כאן איתך"), ע - עידוד לפעולה (צעד קטן אחד לשבוע הבא), ש - שאלות שמפעילות חשיבה ("מה הכי קשה לך שם? מה כן הצליח?"), ה - הבניית רצף (מה קרה, מה עכשיו, מה הלאה). וזכרו: בתינה היא גם ערוץ חוסן מגש"ר מאח"ד - אמונה וערכים, וחברה.

מהדורה למורה

מהדורה למורה - מערך ומפתח תשובות (המשך)

מערך שיעור - 45 דקות

דקות	שלב	מה קורה
5	פתיחה וחיבור אישי	שקופית הפתיחה (הנערה הצוללת עם הפנס) ושאלת הפתיחה: מתי עזרתם בלי לקבל דבר בחזרה, ומה בכל זאת קיבלתם? אוספים על הלוח מילים כמו ביטחון, חברים, שמחה.
10	טקסט 1: מה ההתנדבות נותנת דווקא לך	לפני הקריאה מציצים בכותרות הטבלה ומנבאים. קוראים ועוצרים בתחנת העצירה: מה ההבדל בין לעזור מדי פעם לבין להתנדב? עונים על שאלות פני המים ושאלה אחת מהטבלה, ומדגישים את כלל העקביות.
10	טקסט 2: רקס לא נותן לגעת	קוראים את הסיפור ועוצרים אחרי הפסקה השלישית: איפה נדב כמעט ויתר, ומה גרם לו להמשיך? בונים על הלוח את ציר הזמן מהמשמרת הראשונה עד שבוע 9, ומחברים את התחנות למעש"ה: מחויבות, עידוד לפעולה, שאלות, הבניית רצף.
10	טקסטים 3-4: חמש שאלות ושאלת החובה	בזוגות עוברים על חמש השאלות לפני שנרשמים (זמן, מרחק, דלק פנימי, יום היכרות, מותר להחליף), וכל תלמיד ותלמידה עונים לעצמם. אחר כך מזהים במאמר הטיעוני טענה, נימוק (אנלוגיית השחייה), טענת נגד (סתירה במונחים) והפרכה (תפריט רחב, יום ניסיון, החלפה).
7	חדר המשחקים ומשחק המסלול	נכון או לא נכון, השלמת מילות קישור (אבל / כי / לכן / וכך) ומיון 'התנדבות או לא בדיוק'. כל קבוצה משחקת במשחק המסלול של הרמה שלה ומסבירה בחירה אחת.
3	סיכום וכרטיס יציאה	סבב משפט אחד: 'כן לחובה, לא לדיקטט', מסכימים או לא? ממלאים כרטיס יציאה.

טיפים להנחיה

- לפני הקריאה מציצים בכותרות, בטבלה ובאיור ומנבאים. במהלך הקריאה עוצרים בתחנות העצירה ומסמנים מילים לא מוכרות. אחרי הקריאה מסכמים במשפט אחד, ואם יש זמן מחברים לטקסט אחר בחבילה.
- עובדים בשלושה עומקים קבועים. פני המים: מוצאים את התשובה כתובה בטקסט, ומבקשים להצביע על השורה. מתחת למים: קוראים בין השורות, למשל מה טל התכוונה או למה 'לפיקך'. המעמקים: עמדה וחיבור אישי, שבהם אין תשובה אחת נכונה. כדאי לשמור על הסדר הזה כדי שכולם יצליחו בשלב הראשון.
- מרחב בטוח: חלק מהתלמידים והתלמידות עשויים לחבר את רקס, שפגעו בו בבית הקודם, לחוויות אישיות. מקבלים כל שיתוף בעדינות, לא לוחצים לספר, חוזרים שזו תמיכה ולא טיפול. כל דאגה או סימן מצוקה מפנים להיועצת. אפשר גם לפנות לנאמני החוסן המורים או לנאמני החוסן התלמידים. אין להציג התנדבות כחובה מוסרית שמביישת את מי שלא מתנדב/ת.

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

הכוונה לשאלה הפתוחה – עולים

כל השלמה הגיונית מתקבלת, למשל: 'אני אוהב/ת כלבים, ולכן אני רוצה להתנדב במקלט לכלבים' או 'אני אוהב/ת ילדים, ולכן אני רוצה להתנדב בספרייה'. אפשר לכתוב בשפת האם ולתרגם יחד מילה אחת לעברית. מעודדים שימוש במילים מהמילון: קרוב, להחליף, דלק.

מפתח תשובות למורה – עולים. שאלות פתוחות: תשובות אישיות. מחפשים תשובה שנשענת על הטקסט, מנומקת ומנוסחת במשפטים שלמים.

שאלה	תשובה
1	א. נָשָׂא אֶחָת בְּשָׁבוֹעַ
2	ב. קָרֹב
3	ב. מְנַסִּים יוֹם אֶחָד
4	1. נָכוֹן 2. לֹא נָכוֹן 3. נָכוֹן 4. לֹא נָכוֹן
6	„זֶה בְּסֵדֶר. מוֹתֵר לְהַחֲלִיף...”
7	לְנִסּוֹת יוֹם אֶחָד ← טוֹב; הֲרֵבָה שָׁעוֹת כְּשֶׁאֵין זְמַן ← לֹא טוֹב; מְקוֹם קָרֹב לְבֵית ← טוֹב; מְקוֹם שֶׁאֵין לֹא אוֹהֵב/ת ← לֹא טוֹב
8	1-ב, 2-ד, 3-א, 4-ג

כלים לקריאה

דרך האסטרטגיות: איך קוראים לעומק?

אחרי הטקסט

מספרים במילים שלי
מה קרה בהתחלה, באמצע ובסוף?

מה הרגשתי?
מה אהבתי בסיפור?

מה לומדים?
מה אני לוקח/ת איתי?

בזמן הטקסט

מסמנים מילה קשה
עיגול סביב מילה שלא הבנתי.

עוצרים וחושבים
מה קרה עד עכשיו?

מדמיינים
איך זה נראה? מה הדמות מרגישה?

לפני הטקסט

מסתכלים על הכותרת
על מה הסיפור? מה אני כבר יודע/ת?

מסתכלים בתמונה
מה רואים? מה זה מספר לי?

מנחשים
מה לדעתך יקרה בסיפור?

מקרא סימנים בעיפרון

מתחבר אליי

מפתיע אותי

לא הבנתי

משפט חשוב

מילה לא מוכרת

רשימת בדיקה לקורא/ת

- ☐ קראתי את הכותרת ושאלתי את עצמי על מה הטקסט
- ☐ קראתי את כל הטקסט עד הסוף
- ☐ סימנתי מילה שלא הבנתי
- ☐ קראתי שוב את מה שלא היה ברור

המטרה שלי בקריאה

למה אני קורא/ת את הטקסט הזה? מה הייתי רוצה לגלות?

כלים לקריאה

מפת הצלילה: סוג הטקסט ומילים חדשות

מפת הצלילה שלי

מעמקים

חושבים, מביעים דעה ויוצרים

צלילה

מסיקים, מקשרים ובודקים מילים ומבנה

שחיה על פני השטח

מוצאים מידע שכתוב בטקסט

סוג הטקסט: טקסט קצר בניקוד

מה מאפיין את סוג הטקסט הזה? כתבו שני סימנים שתחפשו בקריאה:

לפני שצוללים

מה אני חושב/ת שיקרה בטקסט? (לפי הכותרת)

מילים חדשות

מילה	פירוש	משפט משלי
להתנדב	to volunteer	
בני נוער	teenagers	
מקלט לכלבים	dog shelter	
דלק מבפנים	inner fuel, motivation	
נרשם/ת	sign up, register	
מפסיקים	stop, quit	
קרוב	near, close	

כלים לקריאה

סימניות לגזירה

גזרו לאורך הקו המקוקו ✂

המעמקים

מעבר לשורות

- מה אני חושב/ת?
- מה הייתי עושה?
- מה למדתי?

השאלה שלי: 🖋

יד מושטת: התנדבות שמתאימה לי
עולים

צלילה

בין השורות

- למה זה קרה?
- מה הדמות מרגישה?
- מה פירוש המילה?

השאלה שלי: 🖋

יד מושטת: התנדבות שמתאימה לי
עולים

פני המים

כתוב בטקסט

- מי בסיפור?
- מה קרה?
- איפה ומתי?

השאלה שלי: 🖋

יד מושטת: התנדבות שמתאימה לי
עולים

כלים לקריאה

פרטיסי מילים לקיפול

גזרו כל פרטיס, קפלו לאורך הקו המנוקד שבאמצע – המילה מקדימה והפירוש מאחור. תרגלו בזוגות. ✂

to volunteer	להתנדב
teenagers	בני נוער
dog shelter	מקלט לפלבים
inner fuel, motivation	דלק מבפנים
sign up, register	נרשם/ת
stop, quit	מפסיקים
near, close	קרוב
shelter	מקלט

לפני שנרשמים להתנדבות

לפני הקריאה

סוג הטקסט: טקסט קצר בְּנִיקוּד. אתם רוצים להתנדב? איפה? כתבו מילה אחת.

הניחוש שלי:

מילון קטן

להתנדב

to volunteer

בני נוער

teenagers

מקלט לכלבים

dog shelter

דלק מבפנים

inner fuel, motivation

נרשם/ת

sign up, register

מפסיקים

stop, quit

הערות שלי

1 הרבה בני נוער מתחילים להתנדב ומפסיקים אחרי חודש.

2 למה? כי הם לא בוחרים נכון.

3 שאלה 1: כמה זמן יש לי? שעה אחת בשבוע זה טוב.

4 שאלה 2: המקום קרוב או רחוק? קרוב זה יותר קל.

תחנת עצירה: עצרו רגע: מה קרה עד כאן? מה

לדעתכם יקרה עכשיו?

5 שאלה 3: מה אני אוהב/ת? מי שאוהב כלבים הולך למקלט לכלבים.

6 כשאני אוהב/ת את מה שאני עושה, יש לי דלק מבפנים.

7 קודם אני מנסה יום אחד, ורק אחר כך נרשם/ת.

8 לא מתאים לי? זה בסדר. מותר להחליף.

שאלות לפי עומק • עולים

לפני שנרשמים להתנדבות

שם:

חלק א' - שחיה על פני השטח

בואו נמצא מידע בטקסט!

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

1

כמה זמן זה טוב?

א. עשר שעות ביום

ב. שעה אחת בשבוע

ג. אף פעם

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

2

איזה מקום יותר קל?

א. קרוב

ב. רחוק

ג. בעיר אחרת

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

3

מה עושים קודם?

א. מנסים יום אחד

ב. נרשמים לשנה

ג. קונים ציוד

בדיקת פרטים

פני המים • כתוב בטקסט

4

נכון או לא נכון? סמנו ✓ בטבלה

המשפט	נכון ✓	לא נכון ✗
הרבה בני נוער מפסיקים להתנדב אחרי חודש.	☐	☐
מקום רחוק זה יותר קל.	☐	☐
מי שאוהב כלבים הולך למקלט לכלבים.	☐	☐
אסור להחליף מקום התנדבות.	☐	☐

שאלות לפי עומק • עולים

לפני שנרשמים להתנדבות (המשך)

אוצר מילים בהקשר

פני המים • כתוב בטקסט

5

השלימו את המשפטים בעזרת מחסן המילים

רחוק

להחליף

מנסה

שבוע

מחסן מילים:

1. שעה אחת ב_____ זה טוב.

2. קודם אני _____ יום אחד.

3. לא מתאים לי? זה בסדר. מותר _____.

חלק ב' - צלילה

עכשיו נחשוב קצת יותר עמוק על הטקסט.

סימון בטקסט

צלילה • בין השורות

6

מסמנים בטקסט

- סמנו בצהוב את שלוש השאלות בטקסט.
- סמנו בירוק את המשפט שאומר מה עושים קודם.
- לחצו על המשפט שאומר שאפשר לשנות את הבחירה.

מיון וארגון

צלילה • בין השורות

7

מיינו: מה טוב לפני שנרשמים? (מיינו: סמנו ✓ בעמודה המתאימה)

הפריט	טוב 👍	לא טוב 👎
לנסות יום אחד	☐	☐
הרבה שעות כשאין זמן	☐	☐
מקום קרוב לבית	☐	☐
מקום שאני לא אוהב/ת	☐	☐

שאלות לפי עומק • עולים

לפני שנרשמים להתנדבות (המשך)

קישור מושגים

צלילה • בין השורות

8

מתחוו קו בין המילה לפירוש

shelter .א

1. להתנדב

to volunteer .ב

2. קרוב

to change .ג

3. מקלט

near .ד

4. להחליף

מארגן גרפי

צלילה • בין השורות

9

כתבו בטבלה את 3 השאלות מהטקסט ואת התשובה שלכם.

השאלה	התשובה שלי

שאלות לפי עומק • עולים

לפני שנרשמים להתנדבות (המשך)

שם:

חלק ג' - מעמקים

עכשיו תורכם: מה אתם חושבים ומה אתם אוהבים?

העברה למקרה חדש

המעמקים • מעבר לשורות

10

מה נועה יכולה לעשות? כתבו רעיון אחד.

מקרה לבחינה: נועה רוצה להתנדב

נועה עלתה לארץ לפני שנה. היא אוהבת ילדים קטנים. היא מצאה התנדבות, אבל המקום רחוק מהבית.

קטיבה ונימוק

המעמקים • מעבר לשורות

11

השלימו: אני אוהב/ת _____, ולכן אני רוצה להתנדב ב_____. (אפשר לכתוב גם בשפה שלכם.)

שאלות לפי עומק • עולים

לפני שנרשמים להתנדבות (המשך)

שם:

כלי חוסן

המעמקים • מעבר לשורות

12

חברה/ה שלכם התחיל/ה להתנדב, וזה לא מתאים לו/ה. הוא/היא עצוב/ה. כתבו לו/ה משפט אחד "אני כאן איתך" ושאלה אחת: "מה את/ה אוהב/ת?" (מעש"ה: מ - מחויבות, ש - שאלות).

שיח בקיפה

המעמקים • מעבר לשורות

13

מעגל שיח

- נדב כמעט ויתר כי לא ראה שינוי, ואמא שאלה אותו: 'איך אתה יודע שאתה לא משנה, אם לא באת מספיק פעמים לראות?' מתי המשכתם במשהו בלי לראות תוצאות מיד, ומה עזר לכם להישאר?
- הטקסט המידעי אומר שמתנדבים מקבלים בחזרה לא פחות ממה שנתנו. האם זה הופך את ההתנדבות ל'עסקה'? מה ההבדל בין תשלום שמובטח מראש לבין תועלת שמגיעה תוך כדי נתינה?

ייצוג חזותי

המעמקים • מעבר לשורות

14

ציירו את עצמכם במקום התנדבות שאתם אוהבים.

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו

סמנו בכל שורה איך אתם מרגישים

עוד לא	בערך	בטוח/ה	
			אני יודע/ת לומר 3 שאלות לפני שנרשמים להתנדבות.
			אני יודע/ת להסביר למה מקום קרוב יותר קל.
			אני יודע/ת לכתוב מה אני אוהב/ת ואיפה להתנדב.

כרטיס יציאה

יד מושטת: התנדבות שמתאימה לי • עולים

שם:

כיתה:

תאריך:

1. מילה חדשה שלמדתי היום: __

2. אני רוצה להתנדב ב__.

3. מה עושים קודם, לפני שנרשמים?

כמה נהניתי מהטקסט? 1 2 3 4 5

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה (המשך)

יצרה: רוית ראש בן ישי

לצלול פנימה • יד מושטת: התנדבות שמתאימה לי • חוברת תלמיד

לעולים

